

ČOKOLÁDA: sladkost zrozená z hořkosti

Čokoláda patří mezi nejoblíbenější pochoutky. Její příběh má ale i své stinné stránky. Navzdory rostoucí poptávce po klíčové surovině pro její výrobu - kakau - příjmy pěstitelů často nestačí jejich rodinám na živobytí. Zejména v západní Africe je navíc rozšířená dětská práce, problémem je i ničení životního prostředí.

Kakaovník je náročná plodina. Pokud je o něj správně postaráno, začnou stromy maximální výnosy poskytovat v pátém roce po vysazení. Za těžkou práci, kterou farmáři s pěstováním mají, však dostávají velmi malý podíl. Cena kakaa na mezinárodním trhu momentálně roste, a to v reakci na vysokou poptávku po výrobcích, jež ho obsahují. Z růstu bohužel samotní farmáři profitují jen nedostatečně a nadále žijí v chudobě. Růst jejich výdělků totiž zaostává za zvyšováním nákladů na pěstování kakaa i za růstem celkových životních nákladů. Rodiny drobných pěstitelů nemají ani zdaleka příjmy, které by jim zajistily obživu, žijí často pod hranicí chudoby stanovenou Světovou bankou. I proto stále více lidí z kakaových plantáží odchází. Zejména v západní Africe je bohužel rozšířená dětská práce.

Jednou z cest k udržitelnosti je Fairtrade

K tomu, aby bylo pěstování kakaa udržitelné, se snaží přispívat systém Fairtrade. Využívá stanovenou minimální cenu, pod níž se výkupní cena fairtradového kakaa nesmí dostat. Ta činí v současnosti 2400 USD za tunu. Dalším nástrojem pro zlepšování života pěstitelů je takzvaný fairtradový příplatek, který mohou investovat do podnikání nebo do komunitních projektů. Ten u kakaa činí 240 USD za tunu. Příplatek využívají fairtradová družstva na zavádění efektivnějších metod pěstování, ale také na zdravotní péči, budování infrastruktury, jako jsou studny s pitnou vodou, stavbu a opravy škol, nákup školních potřeb a další projekty, z kterých má užitek i širší komunita, tedy nejen samotní fairtradoví farmáři.

JAK FAIRTRADE POMÁHÁ

Devadesát procent světové produkce kakaa vzniká na malých rodinných farmách. Pěstováním a prodejem kakaových bobů

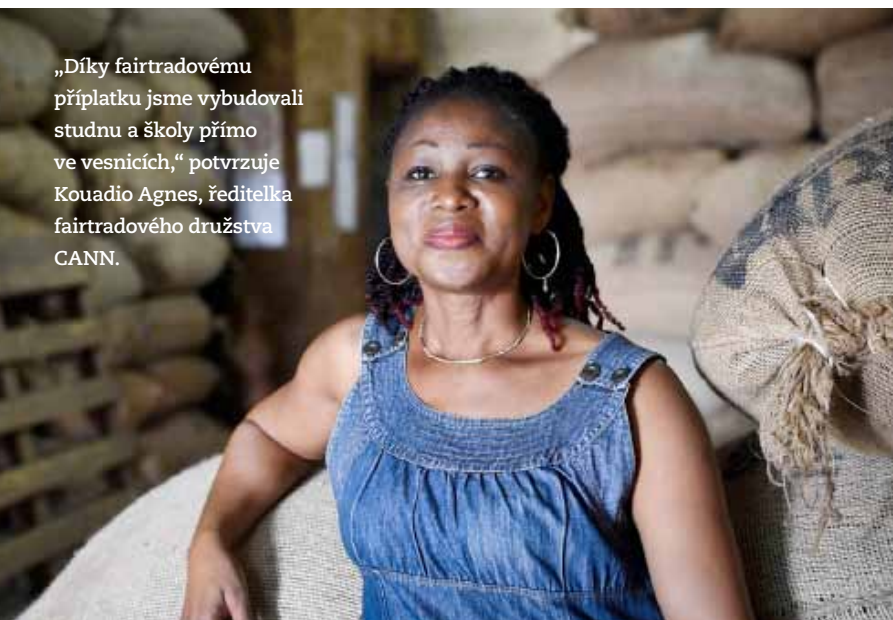
si na živobytí takhle vydělává zhruba 6 milionů farmářů. Kakao se pěstuje převážně v Africe, Asii a Latinské Americe. Největší množství – zhruba 40 procent celosvětové spotřeby – se vyprodukuje v Pobřeží slonoviny.

V dlouhodobém horizontu však hrozí nedostatek kakaa: kakaovníků ubývá vinou chorob a stárnutí plantáží a zmenšuje se i počet pěstitelů kakaa, protože výdělký za těžkou práci jsou tak nízké, že jen velmi málo mladých lidí je ochotno v této profesi pokračovat. Průměrný věk pěstitele kakaa je tak dnes zhruba 50 let. Fairtrade se proto snaží, aby bylo pěstování kakaa v zemích, jako jsou Pobřeží slonoviny nebo Ghana, dlouhodobě udržitelné. Využívá k tomu stanovenou minimální cenu a fairtradový příplatek. Kromě těchto dvou nástrojů zajišťuje Fairtrade pro pěstitele trénink, který členům malých pěstitelských družstev pomáhá osvojit si efektivnější způsoby pěstování kakaa, ale také je učí, jak úspěšněji vyjednávat s obchodníky a získat pro své členy lepší podmínky.

FOTO: STANISLAV KOMÍNEK, FAIRTRADE ČESKO A SLOVENSKO

„Díky fairtradovému příplatku jsme vybudovali studnu a školy přímo ve vesnicích,“ potvrzuje Kouadio Agnes, ředitelka fairtradového družstva CANN.

Více na www.fairtrade.cz